

Så har äntligen Luleås nya stolthet Kulturhuset blivit färdigt och öppnat för allmänheten. Debatten som föregick uppförandet handlade om förhoppningar om synergieffekter mellan konstarna, utformningen av huset och på ängsligheten och bristen i visionerna. Med parollen fröjden er gärna men gör det med förnuft och behärskat lättsinne har ännu en svensk kompromiss betonggjutits! Nu ska praktiken leda debattens argument i bevis. Konstens Hus utställningsyta har halverats i den nya Konsthallen och de tre rummen har lagts i fil, med fasta väggar dem emellan vilket gör att riktigt stora utställningar måste delas upp i avdelningar. Å andra sidan är som en del av kompromissen, skulle alternativet ett stort rum med flyttbara väggar skapa magasineringsproblem. När väggarna inte används kräver de stora lagerutrymmen. Man brukar ange en utställningshalls lagerbehov som minst lika stora och gärna lite större än själva utställningsytan. Utställningar skall packas och lagras, podier skall magasineras, byggas och målas, saxlift, verktyg och stegar skall kunna stuvras undan m.m. Att döma av ritningsunderlaget är ekonomiutrymmena i Kulturhuset väl så snålt tilltagna och man kan i detta för Konsthallens del förutspå inbyggda framtida problem.

Det är dock ändamålsenlighet i det publika utrymmena. De är anpassade efter den vanligaste storleken på konstutställningar i en lagomt påkostad kommunal konsthall i medelstor svensk stad. Det är få utställningar som klarar av större hallar, vilket högdelen på Konsten Hus alltför ofta kunde vittna om. Man kan dessutom glädja sig åt att konsthallens rum till skillnad mot Konsten Hus är utformade för sitt ändamål med fint överljus, bra belysningsckenor och fasta attiraljer för apparaturkonsoler överallt i taken. Väggarna är spikbara vilket är ett måste för att praktiskt kunna fungera i utställningssammanhang. De behagliga trägolven är oljade och ger en slags nyhusdoft. Än så länge. Den bedrövliga akustiken som var ett plågsamt påtagligt problem vid högtalaranvändning i Konstens Hus är ordnad med inbyggda högtalare runt om i rummen, vilket gör att man från vilken plats men än befinner sig i Konsthallen skall kunna höra bra. Det fungerade inte fullt vid invigningen men det hör väl till husets barnsjukdomar.

I konstsammanhang pratas det om ”den vita kuben” som en föråldrad utställningsidé. Det vill säga det vitmålade utställningsrummet. Men man frågar sig blir det då bättre med de neutralt gråmålade rummen där till och med golven är grålaserade? Eller ännu värre med de perforerade akustikpanelerna i askträ som många av de fasta utsmyckningarna försvinner mot i husets övriga utrymmen. Man kan konstatera att det även går mode i kulturpedagogik.

På tal om det ämnet, varför har man valt bort att ha en receptionist i konsthallen? Det finns väl inget ställe i huset där mötet mellan publiken och en verkligt sakkunnig personal är mer betydelsefullt och avgörande för upplevelsen än just här! I en tid då konsten och den stora publiken står så långt ifrån varandra som nu krävs det massiva pedagogiska insatser. Speciellt om man från konsthallsledningens sida önskar mer av ”samtidskonst”. Hur man nu definierar det. Man har en receptionsdisk i konsthallen men den kommer att i framtiden vara obemannad. Vad är det för poäng med det?

Vid invigningen av Konsthallen klippte konstnärinnan Karin Mamma Andersson tillsammans med konsthallschefen Svenolof Halvares av ett imaginärt invigningsband. Någon i publiken som stod långt bak sträckte på sig för att se vad som timade. – Vad klipper dom? frågade vederbörande sin omgivning. – Det är väl i kejsarens nya kläder! Undslapp sig en luttrad bekant i publiken.

Nu har Luleå en ändamålsenlig Konsthall nu gäller det att fylla den med något väsentligt.

Det förpliktar!

Bertil Sundstedt